

долуизложенитѣ кратки белѣжки подбудятъ оние наши писателѣе, на които иде отъ-рѣжки, да се взематъ по-скоро за по-подробно изучаванье нейнитѣ сѣдбини и работи.

Солунската типография е основана на 1838 година, както се види изъ едно писмо, писано на 9 Ноемврий 1838 г. отъ Неофита Рилскаго до Райна Поповича. Въ това писмо Неофитъ, който тогава се е намѣрвалъ въ Коприщица, пита драгий си Карловски приятель: „изяснете ми, молимъ, каква е сега тая *новосоставена* (типография) въ Солунъ и за кой конецъ? Ви трѣбува да сте се научили по-добрѣ отъ духовника Серапиона“¹⁾. Основотелтъ на Солунската типография е билъ Синайский архимандритъ Хаджи Теодосий, чистъ българинъ, или „природный болгаринъ“, както се изрича профессоръ Григоровичъ, който е дохождалъ и живѣлъ въ Солунъ прѣзъ 1845 год. — Хаджи Теодосий, който излази баща на българското книгопечатание, е родомъ изъ Македония. Това не трѣбва да учудва никого, защото изъ-общо може да се каже, че Македонскитѣ Българе сѣ захванали да се събуждатъ по-рано отъ источнитѣ. Доста е да си наумимъ, че Македонци сѣ: и *Павсий*, отъ кого се захваща историята на българското възраждане, и *Кирилъ Тетовецъ* Пейчиновичъ, авторътъ на една отъ първитѣ печатни български книги, която е издадена още на 1816 г. въ Будинъ, и *Неофитъ Рилски*, патриархътъ на българскитѣ учителѣе, и *Христаки Павловичъ Дупничанинъ*, и *Иоаннъ Димитриевъ Охридянинъ*, единъ отъ първитѣ български книгоиздателѣе въ Цариградъ, и много други отъ първитѣ дѣйци по възражданьето на българский народъ. Както ще видимъ по-долу, изъ Македония сѣ били родомъ и писателѣетѣ или прѣводачитѣ на ония книги, които сѣ печатани въ Солунската типография на *простий языкъ болгарский, къ разумѣнию простому народу*.

Хаджи Теодосий не е билъ само простъ печатаръ, но и книгоиздавачъ, таче и писателъ: той самъ се е грижилъ да избира книги за обнародване въ своята печатница, па нѣкои отъ тия книги е придружвалъ съ свои забелѣжки, прѣдисловия. Неговата типография е работила въ 1838—1839, па е била поврѣдена отъ нѣкакъвъ пожаръ, който

¹⁾ Това много любопитно писмо е обнародвалъ г-нъ Димитриевъ въ Период. Списание на Б. Кв. Дружество, XXV—XXVI, 57—63.